

DA COSTA'S LOFLIET.

Forfrysking.

Yn djipten fen leed en elinde forsonken,
 Bidwelmjende droamen yn 't bluistrige hert,
 Mei neilen fen ûnrest trochpript en trochklonken
 Wie 't libben my lijen en flymjende smert;
 Myn lêst wie sa swier yn myn toarrens to dragen,
 Myn tinken wie wanhoop oan wrâld en oan God,
 Yn baernende langstme toskroeyden myn dagen,
 Yn sielenjueshûnger wie yslik myn lot;
 Ik socht al, en rôp nei de winsk fen myn herte
 Nei alles, dêr d' ierde mei lokket en lûkt,
 Ik liet nei myn flêsk en myn eagen my sette,
 As fiedsel ha'k ljeafde, ha 'k minnenocht brûkt,
 'k Socht palmen as wrâldgreute, as folkebitwinger,
 'k Socht krânsen mei 't sjongen fen lofsang en liet, —
 Mar.... 't skaedbyld fleach wei for de taest fen myn
[finger,
 Al idelens, ydler den d' idelheit wie 't.

Yn djipten fen ûnheil forsonken, biditsen
 Fortoarste myn siel nei de libbene God,
 Mar 't each, mei de skyl fen de sûnden bilitsen
 Seach nearne nin útwei yn 't nytljende lot!
 Ho scoe ek it skepsel, djip sûndichlik berne
 De skepper wer fine mei 't dwyljende hert?
 Hwêr skynt him it ljocht? yn gjin hoekje, gjin herne,
 Hy siket nei 't libben en fynt it mar net!
 Det ljocht sjucht er net by it Heidendom skinen,
 Gjinn stelsels dogg' ea him de wei oan 'e hân,
 Hy fynt it by boete, by wet noch rabbinen,
 Piktsjuster is d' úttochte tsjinst nei 't forstân!

O God fol ûntfermjen! Jy seagen myn lijen
 En 'k waerd troch Jou Geast mei it libben bidield;
 Yn d' Ienichlik-berne is de rêste to krijen,
 Yn Kristus, Syn Ienge, Syn justlikend Byld!
 Dy Ienge Syn hân hat myn eagen oerstritsen
 En d' ûngeloafsiiskoarste ûntteide yn myn siel;
 Ik seach Him, ik jowch my, de helmacht is britsen,
 Yn 't wird fen myn God waerd de himmel myn diel.

Ik seach Him, biloafd oan de foartstjûrde út Eden
 De Soan út 'e team fen 'e lijende frou,
 De Rêdder fen sûndaers, de Helper út neden
 Dy 't jowt oan 'e Draekskop de deadlike hou;
 Ik seach Him foarsein as Hebréër fen namme
 Ut Abrahams neiteam, út keninklik bloed,
 De Sprute, dy opbloeit út d' ôfsleine stamme
 Dy Joaden en Heidens Syn skaed jowt, Syn goed.
 Ik seach Him, op d' alters fen Sion foarskaede,
 Yn offers en wetboek fen Horebs forboun;
 Ik seach Him, de Godminsk sa fol fen genade,
 Troch Isrels profeten op útsicht al jown;
 Ik seach Him, de Woartel fen Davids geslachte,
 Syn Heare, Syn Kening, meiïens ek syn Soan,
 De God fen de Himmel, it skeppen by machte
 Troch d' ierde forsmitten as pest fen it lân!
 Mei ús waerd Er minske, om de minsken te winnen,
 Myn kwea op syn lea treau h'im del yn syn lot;
 Forspuid en bispuid troch in folk bûte sinnen
 Seach 't krús Him trochstitsen, forlitten fen God!
 Myn Rêdder, myn Skildsboarch, myn sûndefornieder,
 Myn Master, myn Heilân, myn God en myn Hear,
 Myn helper út ûnleech, myn Libbenstrochstrielder
 Oan Jo for myn rêdding allinnich al d' ear!
 O, 'k seil for Jo stride, ja ik wol for Jo lije
 En 'k moat jimmer sjonge Jou ginst ta Jou lof!
 De gloed fen myn amme en myn krêft scil 'k Jo wije
 Oant d' ingel fen 't libben my fiert út dit stof!
 Sa binn' J', o myn Kening! yn 't herte my kommen
 Jy sochten him op, dy 't syn Helper net seach
 'k Ha 't lûd fen Jou Geast yn myn siele fornommen,
 O det den dy Geast yet al mear my trochteach!
 Ja, jow my 't geloave yn myn hert sa to roppen
 Det hichten der delsi'g' en marmerstien brekt,
 It fjûr út 'e himmel ring delsaeit fen Boppen,
 En iiskâlde herten yn ljeafdebrân stekt!
 O mocht mar myn tank oer hiel de ierde wjerklinke,
 Myn iver moat rize, gjin eins mei dy ha!
 Foar Jezus moat alles, yn 't stof knibbljend, sinke;
 De lof en de tank komt Him iwichlik ta!

A. WIJBENGA.

rjucht. 't Is wol sa, der binne aerdige ferskes by, de musyk mei der wêze, it ôfprintsjen hoeft net better, mar de rjuchte swietrook hawwe d'zze miedebloemen for ús net.

Hiel oars is it mei de Krystsangen. De namme fen Piter Jelles hoeft hjir gjin ôfskrik to jaen. Hy hat de âld-Christlike tsjerkesangen prachtich forfryske. Hark mar ris:

Hark, ho 't de kleare stimme sprekt,
Dy 't troch de tsjusternisse brekt,
Slach op út jimme slomme it each,
De Christus daget fen omheech!
Weits op, dou siele, wirch en dea,
Bismodze en oantaest fen it kwea:
In ljeaflik ljocht, in nije dei
Nimt al dyn lijen fen dy wei.

In inkelde kear scoe in Griffemearde it hwet yn oare klean stitsen ha. Bygelyks: „Hy makket ljeafst it minske allyk oan God en Him.” Dat is tsjin ús lear.

In pear flekjes net rekkene, binne de Krystsangen mei de musyk der by ynmoai. Wy doare se Chr. Sjongselskippen en leden fen ús Selskip, dy 't fen musyk hâlde, dryst oan to rieden. G. K.

R Ê S T.

„Godleazen ha gjin frede,”
Sa seit ús God;
Hjar herte is jimmer hûngrich
Binypt hjar lot;
Hjar skyn is skom fen silver
In inkle dei;
Hja bloeije ynwendich kankrich,
En fâlde wei.

„Der bliuwt in rêst for 't Godsfolk.”
Sa sprekt Gods wird;
In rêst dy treast, al fâlt ek
De striid hjir hird;
Hjar skulden bin bitelle
Det docht hjar goed
Hjar sünden bin biditsen
Troch Jezus bloe.!

„Wy bin yn hope sillich,”
De Heilge Geast
Docht soks yn 't hert to witten:
Det is de treast!
Hjir kin gjin helske machten
Foroaring dwaen,
God seil, nei 't ierdske lijen
Syn himmel jaen.

In Fryske Jonge.

WIE 'K YET IN BERN !

O wie ik yet in bern, det bliid en fleurich boartet,
Det nei gjin tiid ef ûre freget.

En wend is hiel de wrâld as boartersgûd to sjên!
Him parset nea nin leed, det my sa jamk forleget,
Hy gûlt, mar wylst al is de gûlenssmert forlern!

O wie ik yet in bern!

O wie ik yet in bern en ûnbisoargd fen herte,
Den stiek my rou noch smerte!

Den wie 't ek my sa rom, 'k seach neat as sinneskyn!
It berntsje fêlt it net, hwet pinen faek yen mette,
Hy huppelt mei in laits it jonge libben yn,

O wie ik yet in bern!

O wie ik yet in bern, 'k seach den de goudne takomst,
Yet oan mei hope yn blinkende eagen!

Ik tocht my ienmul great en sterk en ryk to sjên
En frij, as 't fûgelt' frij! ûntdien fen alle beagen!

O takomst, noustû kaemst, hast al dyn gloed forlern,
O wie ik yet in bern!

O wie ik yet in bern, ik tocht: sa 't sy hjar *foardogg'*
Sa bin yn werklikheit de minsken!

Ik wie do wend de skyn for 't wêzen oan to sjên;
O lokkich, nê't to witten, lokkich boppe winsken!
'k Ha rjue geloaf yn 't moai bileine wird forlern;

O wie ik yet in bern!

O wie ik lyk in bern, sa nedrich-froed fen herte,
Myselme fieland swak to wêzen!

'k Scoe bouwende op Gods trou hwet komt tomiette sjên
En yn myn ljochtsjend each wie libbensmoed to lêzen!
'k Wie sterk, — ik hie 't bitrou op eigen krêft forlern,

O wie ik lyk in bern!

O God meits me as in bern! 'k rêst den yn Jezus earrems,
Den saeit der frede yn 't rêstleas herte!

Den bin ik frij, den kin 'k in blide takomst sjên,
Den ha 'k gjin noed, sels kin it grymste ûnheil net lette,
Den hat de dea syn flym, it grêf syn skrik forlern.

O meits my as in bern!

IN FRYSKE JONGE.

Dominy giet oerein, en jowt Hinke de hân, winsket hjar gôenjoun en hopet letter wer ris by hjar oan te kommen. Mar Hinke hat it field in biskamjend lexum by dominy op dien to hebben. Hja hat deroer neitocht en it hat hjar goed dien. Hja hat lettertiid ynsjoen, det de wei fen torjuchtbringen dy 't de Heare mei syn folk hâldt net altiten de eigen lyn is. Hja hat it letter yn tapassing brocht om in oar útnimmender to achtsjen dan hjar-selme.

Hinke is der net mear. Hja hat allang it tydlike tsjin it iwige ynwiksele. En do 't dominy de taspraek by Hinke hjar lykkiste houd, lit er útkomme, ho 't er ek fen dizze ôfstoarne sister leauwe mocht, det hja opnommen wier yn ien fen de folle wenten, der 't de Heare Jezus fen seit dat Hy der hinne gong om plak ré to meitsjen.

Dominy hat noch follen ta in hânwizer west op de wei nei it himmelske Kanaän. En op de stoel wier hy in libbende getuge fen dat ûnwrikber gelove, him troch genade ta deel rekke. Letter hat hy noch in tydlang prefester west. Syn dreech en folle omfiemjend ûnderrjucht hat forskaedte jonge learlingen ta segen west. En altiten moasten hja syn skerpsinnichheit biwûnderje. Hy is der nou ek al net mear. Ek hy rêstet op it tsjerkhof ûnder de griene seadden. Yn de krêft fen syn libben waerd hy fen syn post ôfroppen. Ek for him is it gelove omset yn oanskôgjen. Ek fen him kin getuge wurde: Hy sprekt ek neidet hy stoarn is.

EASTERBIERRUM,
10de fen Maert 1910.

L. HAMERSMA.

Psalm XCV.

1. Kom, lit ús God, ús Heil, ús Goed
Nou tankjend sjonge, blier to moed:
Hy lit syn goede ginsten blinke!
Lit ús, — wy ha syn heil wjerfearn! —
Mei lofsang Him tomiette gean,
Us psalmen moatte lûd wjerklinke!
2. De Heare is God, ús God is great,
Us Kening yn Syn hege steat

Giet al de Goaden fier to boppe!
 Syn hân bistjurt ús hiele wrâld;
 De bergen moat fen Syn biwâld
 De djipten fen Syn almacht roppe!

3. Hy skoep alear de wide sé,
 Hy makke machtich 't droege ré
 Om wy yn lok dêrop to wenjen.
 Kom, bidde wy ús Skepper oan
 Kom lit ús bûgje foar Syn troan,
 Lit ús ús Underhâlder tsjinje.
4. Hy bleau altyd ús trouwe God,
 Joech ús, Syn folk, it sillichst lot,
 Hat ús, as trouwe Harder hoede.
 Hy brocht de skiepkes fen Syn hân
 Hjar seine jaende yn 't fetste lân;
 Folop biskikte Hy ús 't goede.
5. O folk! jimm' hearre nou Syn stim,
 Doch dêrom nou nei 't wird fen Him
 Dy 't jimmeroan jimm' 't ealste stjûrde:
 „Forhirdzje dochs jim herten net,
 „'k Ha eren jim in teiken set:
 „Meriba's kwea waerd Massa's groede!
6. „Jimme âlders ha my ferge en dien,
 „My fjirtich jier op 't heechst wjerstien
 „Do 't Ik hjar nei dit Kanaan brochte.
 „'k Liet hjar Myn wûnderwirken sjen,
 „Mar gjinnent fen dy stive bern
 „Dy My, mei wiere sinnen sochte!
7. „Ik sei: dit folk, mei 't dwalend hert
 „Wit fen Myn hillge wegen net,
 Forsmyt oerdwealsk syn eigen bêste;
 „'k Ha dêrom yn Myn lilken sward:
 „Sy dogge op 't slimst Myn ear to koart,
 „Noait scil hja yngean yn Myn rêste!

A. WYBENGA.

Psalm CXI.

1. Halléluja, Halléluja!
 Ik sjong myn God myn lofsang ta,
 Ik priisgje lûd ús greaten Heare,
 Ik jow, oprjucht fen sin, myn liet,
 Ik bring yn der oprjuchten ried
 En gearkomst Him myn treftichste eare!
2. Gods wirken binne ûntsachlik great,
 Mei nocht sjug wy dy klear en bleat:
 Optritts nei in wize reden.
 Al hwet Er docht is majesteit,
 We oanbidd' dêryn Syn hearlikheit,
 Syn rjucht bistiet yn iwichheden.
3. Hy joech, det wy Syn Almacht witt',
 Det wy Syn wûndren noait forjitt',
 En jimmer Syn genade fiele!
 Hjar, dy Him freezje, jowt Er 't brea,
 Syn trouforboun forjit Er nea;
 Barmhertich weitst Er oer ús siele!
4. Hy makke, det Syn folk Syn wirk,
 Syn greatens, Syn oerwinnen mirk:
 Sy ha der Heidnen erve ûntfongen!
 De wirken fen Syn sterke hân
 Jow wierheit, rjucht en oardiel oan:
 Syn lof wirdt noait genôch bisongen!
5. Syn wetten, oan Syn ginstfolk jown,
 Steane op Syn trou, en d' iwge groun
 Fen wierheit en gerjuchtichheden.
 Hy hat Syn folk forlossing stjûrd,
 Syn fêst forboun is 't iwich goed
 Hwêrop it oan kin yn syn neden.
6. De hillge Namme fen ús God
 Is freeslik for dy 't Him bispot;
 Dy kin syn oardiel net ûntrinne!
 Us Hear to freesjen elke stoun
 Is 't goed forstân, der wiisheit groun:
 Gods lof bistiet troch d' iuwen hinne!

A. WYBENGA.

Op it stille Ienzer tsjerkhôf leit de grêfstien fen Jan Piers. Dit ferske stiet der op beitele:

Hij is in God verblijd geweest,
Zich zelf in Jezus' leer bewust;
Uit diepten van Gods wegen;
Zijn leven, leer en wat niet al
Stond in Jehova vast en pal
Hem tot een rijken zegen.

Oer dat grêf falt it ljocht fen 'e opstanning; hwent dy 't der leit is yn Jezus ynslomme. En as ik bitink, hwet Jan Piers west hat for Iens en omkriten, for syn eigen sibben en for de tsjerke fen Fryslân en ik stoarje nou op syn neiteam, dan falt my it skriftwird sa yn: „Dy 't my earje scil ik earje.“
G. A. WUMKES.

Eat oer it taelforedeljen.

As wy it efkes yntinke, det de Fryske tael ieuwen oanien sa goed as allinnich brûkt waerd troch it platte-lânsfolk, det net folle ûntwikkele en faek rûch yn tinken en sizzen is, den hoecht it yen neat net nij to dwaen, det er njonkelytsen forskate rouwe en forkearde útdruk-kings by dy tael yuboargere binne. Hwet heart men yn it deistige libben in bulte, det yen sear docht. Ik nim allinnich mar de forbastere flokwirde, der de folkstael fen krielet: „deale“ for „divel“, „wealje“ for „wjerljocht“, „blikslagger“ for „bliksem“, „Krastus“ for „Kristus“ en sa mear. Det soks faek ûngemirke en sûnder doel fen flokken giet, wol ik jerne oannimme, mar it kin net bistean for God, dy 't de tael jown hat om hjar to hilligjen. Nou kin it lykwols barre, det yen sa'n wird ûntfalt, ear 't men der sels rjucht erch yn hat, mar by it skriuwen, det oertoht spil is, laeit de wei for sokke wirde net sa gau iepen. Dêrom is it dûbeld spitich, det Akkerman it oars sa moaije stik „de Drankforkeapers“ mei it wird „deale“ skeind hat. Ek stiet op side 44 fen „For elk hwet“ it wird „diveker“, op side 54 it wird „fordikje“ det insliks mei „fordomme“ yn 't lyk stiet, en op dyselde side ek it wird „hea“, forkoarting fen „Heare“.

Ek moat it hillige tear en mei earbiedenisse sein wirde. Alle plattens moat der fier fen bliuwe. Sa wie 't for my

stuitsjend, do ik yn 'e Krystsangen, oerset troch Piter Jelles lies: „Dêr saeit de Heare hommels del“. Ik ha det wird „hommels“ nea oars as yn sizwizen mei koartswilge biteikenis brûken heard. Soksoarte útdrukkings binne yn 'e earen fen in hopen Friezen in bispottelik meitsjen fen ús heechste goed, al leau ik daelk det det sa net bidoeld wêze scil. Ek lies ik yn dy Krystsangen fen „ljeafdepylkjes“ en op 't slach kaem my de leafdegod Cupido, dy 't mei pylk en bôge wapene hjitte to wêzen, foar 't sin. My tinkt, det eltse heidenske wize fen sizzen yn 'e Kristentael skoudere wirde moat.

Wy binne yn 't bigjin fen 'e Kristen-Fryske taelstriid, en wolle it wol witte, det wy der fiers-to-min bitoeft yn binne, mar lykwols moat wy dochs fen 't bigjin-om-en-ôf sjên litte, hwa 't wy binne en hwet wy bidoele. Grouwêlich en bot yn it sizzen en skriuwen to wêzen, it brûken fen platte wirde for hillige saeken, is eat, det wy safolle dwaenlik tsjinstean moatte. By de nije forfrys-king fen de bibel, dy 't ús to wachtsjen stiet, meie de eagen den ek wol goed iepen wêze. Der kinne maklik brike dingen for 't ljocht komme. Sa hat Halbertsma it wird „Voorwaar“, dat sa mannich kear yn 'e Bibel foarkomt, oersetten troch „sikersonk“. Det is glêd mis, hwent „sikersonk“ is in forbastering fen „sacrosanctus“ en dat is sa folle as „forflokt“.

De Kristen-Fries moat fyn-fielend wêze, hwet him it úterjen fen syn tinzen oanbileidt. Elts dy it goede wol yn it sizzen en skriuwen, moat der him op útlizze, to witten to kommen de biteikenis fen 'e wirde dy hy brûkt, om him op dizze wisoansje for in forkearde wize fen sizzen to mijen. Sok taelforedeljen is Kristenplicht en net allinnich, det de tael sêls der fen forbettere wirdt, mar ek dy for-elele tael scil wer ynwirkje op ús hiele bistean.

A. WYBENGA.

dwaen is; as wy sa jong wêze wolle, lit dan de jonkheits-roaze mar forwylgje; in jonkheit dy 't earst bistrielle is fen Christus' ljocht, wirdt yn Christus op 'e nij wer jong en ivich jong. As dat ús doel is, lit dan ek it Fryske libben hjir op ierde mar to neate gean, — as it ienkear stiet yn 'e gloarje fen Christus' Namme, dan wirdt it wer torêch foun yn 'e ivichheit. Hwent der scille alle tongen, talen en naesjes sjonge it liet fen 'e forlossing ta eare fen God en it Laem. — En derom, Jongfeinten fen Fryske stamme en Christennamme, nim se nou mei en forjit se net, dy roaze, dy swanneblom en dat spjirretoekje. Hja sprekke jimme fen it ienkear jonge, altyd Fryske libben, hillige en forivige yn Christus, ús ljeaven Heare.

Ik ha it sein.

EANJUM.

S. HUISMANS.

It liet fen 'e Griffermearde Jongfeinteboun.

1. Kom broerren, geastessibben,
Wy hilgje God ús liet!
Yn 't jong en moedich libben
Is 't fleurich sjongen swiet!
Us tank rûst oer 'e lannen,
Hy hat Syn segen jown:
Mei mear den ierdske bannen
Bliuw' we oan inkoar forboun!
2. Us libben, det sa ryk is,
Sa bloeijend en sa blier,
Det oan 'e blommen lyk is
Yn kreazens, fleur en tier.
Scill' wy ús Skepper wije
Yn wirkjen, freugde en striid;
Syn freze wol 't net lije,
Det we ôffáll' mei ús tiid.

3. Us foarfaers, drege mannen
 Fen 't echte helteskaei,
 Forskoerden Spanjes bannen,
 Al stie 't ek faeken faei;
 As w' oer dy dieden lêze,
 Den polsket ús it bloed;
 O lit ús èk sa wêze,
 Sa great, sa from en froed!

4. De tiidgeast hâldt syn fûke
 Foar Neêrlâns soannen klear,
 Hy wol ús flaeijend lûke
 Mei 't byld fen eigen ear;
 Fall' wy yn swiete slomme
 Den is er op syn dré,
 Mar dêr kin neat fen komme,
 Wy meitsje ús wapens ré!

5. O God, op Hwa 't wy bouwe,
 By âlds ús foarfaers God!
 O Rots fen iv'ge trouwe,
 Dy 't weitset oer ús lot.
 Bitoan oan ús de segen,
 De neiteam ryk foarsein,
 Biwarje ús for de wegen
 Fen 't sûndeslyk oertein!

6. En lit der jimmer bliuwe
 Yn tsjerke en boargersteat
 Forskaten, dy noch leauwe
 Hwet ús de Bibel leart,
 Dy Jo, ús Makker, tsjinje
 Mei nocht en blier to moed,
 Den kin Jy by ús wenje,
 Den meitsje wy it goed!

Forfrysling fen A. WYBENGA.

balke woun hat. De bitingsten oan 'e sjongforienings binne, dat hja forgoeding hawwe scille for de oankofte muzyk en for de reiskosten, mar dat yn forbân mei de mear ef minder ynbarde tagongsjilden. Wirdt der skoan jild ynbard, dan is de rekken fordieliger for de sjongers dan as der in bytsje bard wirdt.

Folle mear kin ik der op dit stuit net fen sizze. Lit de sjongselskippen it priissjongen forfêst mar ris yn hjar formidden bisprekke. Mei gauens scil der wol mear fen heard wurde.

In foech lieteboekje. As de kriteren gearkomsten hâlde, wolle se ljeafst ek in pear ferskes sjonge. Nou hawwe wy sels noch gjin Christlik lieteboekje en wy kinne dat yn 'e earste tiid ek net forwachtsje. Mar wy hawwe yn ús tiidskrift al forskate Psalmen en ek in pear sjongsume lieten sa as: De Namme Jezus, In fêste burcht, It Bounslit en yet in pear. Nou hat it haedbistjûr Akkerman en Wybenga oansocht in foech lieteboekje gear te stallen, dat tige goedkeap is en der de kriteren en oare selskippen dochs wol geriif fen hawwe kinne. Wy heapje, dat binneffens kriteren, ek jongfeinte- en jongfammeforienihings al nei it lieteboekje útsjogge.

Oan master J. P. F. to Hattem. Koartslyn skreauwen jo my ef ús tiidskrift ek ris eat jaen koe for de stúdzje fen 'e Fryske spraekleer. It scil jo wol oanstean, tink ik, dat it tiidskrift yn inkele jeften der eat fen opnimme scil.

Oan mefrou J. K.—P. to Soerabaja. Frjeonlik tank for jou skoandere brief. It stiet ús danich oan, dat jou mei sa'n nocht en wille it tiidskrift lêze. Spitigernôch is de earste jiergong skien útforkoft, sa dat wy jo hjir net yn geriivje kinne. Wy winskje jo 's Hearen Segen ta, yn dat rike, mar tagelyk earne Indië.

RINSUMAGEAST.

G. KAMERLING, *Skriuwer.*

Eat oer 'e kriteren en hjar wirk.

Wy hawwe, om ús selskip steand to hâlden en út-wreidzje to litten, binammen trije middels, to witten: de selskipsgearkomsten, it tiidskrift en de kriteren. Scille wy

nou it measte prefyt fen dy middels barre, den moatte dy trije ek op inkoar ynwirkje. Foaral de kriteren kinne in bulte dwaen for ús tael, tominsten as hja goed to plak steane. Elk kritelid hat yn 'e earste pleats to witten, det wy mei ús Fryske tael to bifoarderjen, yn ús goed rjucht stean, dêr 't God elts folk syn eigen tael jown hat, hwent den kin hy wer oaren for ús doel winne. Ek moat wy witte ho 't wy tsjinoer it selskip steane. De kriteren wurde troch de selskipsleden oprjuchte, en dêr de selskipsleden it stimrjucht oer 'e selskipssaeken hawwe, hoege de kriteren dêr neat oer to sizzen. Sy ha dos op 'e algemiene gearkomsten gjin folmachten to stjûren, ef it mocht wêze, om bysûndere kritebilangen to bipleitsjen.

Mar it is ek goed to witten, hok for'n wirk op 'e kritegearkomsten it bêste is. Opstellen, troch eigen hân op-makke, en der it moaije en it bysûndere fen ús tael yn útkomt, dy moatte jimmer it foarnaemste plak bislaen. Gjinn omset Nederlânsk, mar suver Frysk. Ek net altyd oer 'e tael mar deryn! Den komt der geselligens, den komt der gang en fleur yn 't spil! En inkoar op 'e mis-setten wize, det moat wy fen inkoar fele kinne. Om goed-suver Frysk to leverjen scil 't yn 't earstoan wol oan to priiz-gjen wêze, om mar net foar-de-fûst-wei in „rede" to hâlden.

Yn 'e folle bysûndere Fryske sprekwarden leit in greate taelrykdom. Dêrom moatte de kriteleden hjar der ek tige op útlizze, sokke sizwizen út it deistige libben op to fandeljen, dy op to teikenjen, en altomets ien fen 'e geskiktsten op 'e gearkomste to bihanneljen. Soks bygelyks mei in lyts teltsje to fordúdlikjen, kin tige syn nut dwaen.

It is spitich, det der oan dizz' tiid ta sa 'n bytsje forskaet fen goede foardrachten is. Foaral yn it koartswillige is it oppassen, hwent der hat men it wird fen 'e apostel net bihertige, dat oer ús wird sâlt struid wurde moat. Wol men oan foardragen dwaen, en dat is for de foroaring hiel wolris goed, dan moat yn dy stikken bygelyks gjin bespottelik meitsjen fen lichemsbrekken, as lûdhearigens, troch de noas praten ef sa foarkomme. De moaiste koartswyl is dy 't yn 'e klean fen in grap yen hwet to learen jowt.

De kriteren moatte safoile mûglik hjar prefyt dwaen mei itjinge det yn 't tiidskrift foarkomt, en dêrom scoe ik alle Fryske skriuwers taroppe wolle: rekkenje dôchs ek hwet mei ús.

Us is de rie jown, om b.g. troch in pear kriteleden in stik út 'e Bibel forfryskje to litten, en den dy stikken mei eltsoar op 'e forgearringen to forgelykjen, mar dat liket my minder goed ta. It heech en hillich aerd fen 'e Bibel kin net fele, det wy dêr sokke „proefnimmings” mei hâlde. Wol men forfryskje en forgelykje, lit men dêrta in oar bikend stikje nimme.

En sa wolle wy mei inkoar wirkje, om kennisse to krijen fen 'e Fryske tael en skriften, en sa kinne ús kriteren dêr ek in poarsje ta bijdrage.

A. WYBENGA.

Heech wetter.

It is de earste dei fen Slachtmoanne 1570. Bolderjend raest de wyn. Hy reaget fen de neakene beammen de lêste giele blêdtsjes ôf. Hy skoert fen 'e skoarstienen de houtene boarden los en keilt se mei in inkeld tel oer it keale ierdryk. Hark wer in skoer, en yet ien! „En de stoarrem is ut it Noard-Westen”, seit de húsfaer, en sjucht mei eangstme yn 't each syn triljend wiifke oan. Hy tinkt oan it trochbrekken fen 'e diken, det al sa faeken barde en grif nou ek eltse stoune to wachtsjen stiet. 't Wirdt nacht, mar hy seil sà net op béd gean. „O, hwêrom is der yn Fryslân net mear in wirkjen mei inkoar, om de diken, dy 't ommers de pylders fen 't lân binne, sa to ûnderhâlden en to forswierjen, det de sé der nêr mear oer- ef trochhinne komme kin? O, dy twadracht, de flok fen ús Fryske lân! Dat stiët mar mei de koppen tsjin inkoar yn to rinnen!” En binypt fen moed tinkt de man oan nes âlve jier, do hy yet nei de kant fen Starum út wenne, en it séwetter troch de diken brik en dêr alles ûnder sette, en ho 't neitiid de peallen by de diken wol trije jier der fordistruweare hinne leinen om 't de iene foar d' oare de hannen net útstekke woe. En ek syn heit en oarreheit ha him faeken forhelle fen 'e slimme tiden, dy hja mei 't séwetter trochmakke hawwe. En nou is 't ek wer krekt Alderheljen. En in bygeloavige freze trochhuvert him as er tinkt oan it sizke: „Alderheilgendach, Vrieslandt wel beklagen mach”, hwent omers al fjouwer kear is Fryslân op dizze dei slim

teistere wurden. „Heislik, hwet skoert de wyn der wer! En hwet gûlt it, de kant nei de dyk út! As.... En hy fljucht nei bûtendoar ta. Ja 't is al sa! Gapjend, as hûngerige wolven stouwe de séweagen oer 'e lânsdouw, weiskoerrend, meisleppjend hwet hja mette! ... Tobek! Rêd, hwet to rêdden is! „Hastich wiif! Op 'e souder! né, dû net, ik seil 't bern út 'e widze meinimme!” En widze en al wirdt by de ljedder opsjouwd. Mar hwet jowt it? Hwet scoe sa'n gernierswentsje tsjin de wylde weagen bistân wêze? Alles skoert en kreaket! En de jeijende loft en sjugge del op it jeijende wetter, det it stjelpke ómskoert, as wie 't fen pompier makke. Dêr driuwt it húsrie, dêr fordrinkt nei in bytsje sparreljen it hoarnfé en de skiepkens, en dêr forgiët alles hwet skripsemens biwirke hie. En de minsken? De widze ûntdriuwt oan de âlders, it bernegûlen wirdt forsmoard troch wyn en weachgebolder, en it kriteren fen 'e yn wylde smerte losbarstende mem giet de man troch ieren en sinen. In stik fen 't hús slacht tsjin 't heablok oan, en as troch in wûnder wurde de minsken boppe op 't hea slingere; wylst it hús yn stikken en stâllen dêr hinne tûmelt. Mei it heablok driuwe de earne ljue foart yn 'e yslieke, piktsjustere nacht. En do 't it moarnstiid waerd, wie 't lân ien sé fen wetter, hiele Eastergo stie splis, hiele Westergo wie oerspield en djip yn 'e Wâlden toheisteren de brúskjende golven de fen to foaren sa golle lânsdouw.

De diken wierne togruzele, de silen út it steed slein en tûzenen minsken fordronken.

Mien net, dat dit skilderij opkleure is; de skiedskriuwers allegear jowe oan, det de 5e Alderheljenfloed forskate lannen oan 'e Noardsé mei jammer en ellinde slein hat. Op balken en heabulten, strieblokken en rúchskernen en stikken fen hûzen dreauwen de minsken, dy 't libben bihâlde mochten yn 't wetter om, wylst de ljue mei preammen en flotten dy ellindigen ophellen om hjar nei tsjerken en stinsen dy 't op terpen boud wierne oer to bringen, en de liken fen 'e fordronkenen opfiskten. In hopen waerden der ek yet as troch in wûnder bihâlden. Sa lêze wy yn in rymke fen Jan Fruitiers, die 't dizze wetterfloed yn 't dichtmaet brocht het:

Uit het Dongerdeel door 's waters geweldigen slag
Dreef een maecht op een stuck huis, ('t is wel weerd beschreven)

Over 't wadt, in zee, en de is ten laetsten gebleven
Tot Munnikezyl.

Foaral yn 'e Dongerdielen stie 't der slim foar. De kro-
nykskriuwer Winsemius jowt op, det der yn West-Don-
gerdiel 1519 minsken fordronken en yn East-Dongerdiel
1763. De Ijue fen East-Dongerdiel mienden dizze ramp
yn neitinken hâlde to moatten, en dêrom waerd boppe
de tsjerkedoar to Mitselwier in wytmarmeren stien oan-
brocht, mei dizze wurden: „In 't iaer van tseventigen is
het water in dese kercke een voet hoogh geweest, ende
syn verdronken CIO IO CCC menschen in dese griete-
nye.” Dy stien moat der letter weibritsen wêze en do is
der in oaren-ien oanbrocht op it East-ein fen 'e tsjerke,
in goed mansel fen 'e groun ôf, mei it opskrift: „A 1570
op Aldarheilige dach Jañ-ens is het Water hier in der
kerckehoevn west 1 voet en sijn fardroncke in dese
grietenije 1801 menschen.”

A. WYBENGA.

Boekskôging.

H. VAN EYK VAN HESLINGA, De Friesche Kerk,
hare stichting en vestiging van de laatste
helft der zevende tot het begin der elfde
eeuw. Leeuwarden, J. H. Borgesius, 1910.
Forskynt yn 20 jeften, in kwartsje de jefte;
it geheel ynboun f 6.00.

Dit boek is in tige oanwinst for elts, dy 't de tsjerke-
skiednis fen âld-Fryslân kennen leare wol. De dominy fen
Belkum doar hwet oan. Hy hat frachten boeken yn dit
wirk forarbeide. En dan oer sa'n skimerich tiidrek. Hy
moat mar net to folle kredyt op syn skiedboarnen hadde.
Ek yn dit boek komt wer oan it ljocht, ho'n bytsje wy
fen dy earste Christenieuwen fen it Fryske folk ôf witte.
Derfendinne is de styl sims sa telegrammich. De skriu-
wer kin net genôch libben yn syn stoffe blieze. Mar wy
binne tankber for alles hwet er hjir opfandele hat oer
dy tiid. Mei it boek folle keapers fine.

G. A. W.

Op 'e fjûrtoer fen Skiermûntseach.

Ik stie op 'e fjûrtoer fen 't eilân,
It wie sa'n oannimlike dei,
It sintsje dreau glânsjend syn paed lâns,
It wyntsje naem simmergeur mei!

Ik stie op 'e fjûrtoer fen 't eilân,
Ik dikre, o sa fier yn it roun,
Súd-op laei it smûk-ljeave doarpke
By koukes op blier-griene groun.

It Wâd mei syn boartsjende weachjes,
It glimke fen eptige fré,
In inkeld wyt seiltsje bifarke,
Dit eintsje fen d' einleaze sé.

Dêr jinsen, — ho trille myn herte! --
Dêr hâlde de âl lengjende dyk
Myn ynljeaf, 't âld Fryslân omklamme
It lântsje yn syn ienfâld sa ryk.

Dêr blonken East-Dongerdiels toerkes,
'k Seach Ie en Ingwierrum omfier,
'k Skôge Eanjum en Ljussens en Nytserk,
Dêr efter myn ienichst Nijwier.

En Noardlik, dêr blonken de dunen,
Dy bergen fen 't moudsjende sân,
Unfruchter en skriel, ja mar proes ek,
In diger bihâld fen 't lyts lân.

In haske sprong rêd troch de ryskes,
In kliber plesierders him nei,
Mar 't bistje koe 't paedse wol fine
En kroep yn syn hoaltsje gau wei.

En efter de dunen d' ûneinge
It skolprjende, polskjende wiet,
De weagen wytskûmich biplûmke,
En 'k hearde hjar einleaze liet:

„O minske, dyn herte is sa 't ik bin,
In bluistrige, rêstleaze sé,
Dû selst kinst net iendris bidjipje,
Hjar fieling fen bliidskip en wé!

„O minske, dû bist lyk as ik bin,
Dû hast hjir bigjin mar gjin ein,
En aste dit lân yet's forlûste,
Bist den fen dyn lijen ûtslein?

„O minske, dû farkest oer 't wide,
Hy 's lokkich, dy 't wiffe bitinkt,
Hy 's sillich, honear in goed stjûrman
Oan 't haed fen 'e himmel him bringt.”

Ik stie op 'e fjûrtoer fen 't eilân.
De himmel wie neijer by my,
En 'k frege: o God bring my sûndaer,
Dy himmel âl tichter neiby.

A. WYBENGA.

Op bliuwe.

Piter wier in aerdich baeske, in jonge, der wol hwet yn siet. Op 'e skoalle koe er goed meikomme en ûndgensk wie er nou ek net slim. Thús lykwol akkedeare er net yn alles mei syn mem. Bynammen wier det it gefal, as it joun waerd, en de sinne yn 't nêst kroep. Den oardielde mem, det it tige skoan for Piter wier, det hy oan kant kaem. Mar as mem rôp: „Piter, kom gau jonge, it is sliepenstiid!” den die Piter earst as hy 't net hearde. En as mem den yetteris hwet hirder oantrune, den bigoun de lytse feint al folle to protteljen of to gûlen en skytskoarre nei hûs ta, om 't opbliuwen sa moai wier. As it yn 'e winterjounen tsjin healwei achten roun, siet Piter al folle drok to boartsjen en seach den stikum nei de klok oan 'e mûrre, en hie ynwindich hoop, det mem him hwet forjitte scoe. En al bigoun 'r dan to gapjen as in jonge-protter, nei syn eigen sizzen wie hy nea net slieperich. Bytiden hie it sânmantsje him den sa to pakken, det 'r